

Codi Ètic

Federació de la Xarxa de Cooperació al Desenvolupament del sud de Catalunya

Introducció

Les Organitzacions No Governamentals de Desenvolupament (ONGD), agents de cooperació, EpD i altres moviments civils i entitats que treballen la Justícia Global al Camp (en endavant, “ONGD o entitat de cooperació i medi ambient”) de Tarragona i Terres de l’Ebre, com a part de l’expressió de la solidaritat existent en la societat, tenim un paper important en aquest àmbit de la cooperació al desenvolupament i de la solidaritat internacional com a eines per a la transformació estructural de la societat i la lluita contra les causes de la pobresa, la marginació social i la defensa dels drets individuals i col·lectius, precisament per ser els ciutadans i ciutadanes qui ens assignen aquest paper.

Índex de continguts

I. CONTINGUT DEL CODI ÈTIC	3
1. Identitat de les entitats de la Federació	3
1.1 ONGD i entitats de cooperació i medi ambient: definició	3
1.2 Els objectius i instruments de les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient	4
1.3 Camps d'activitat de les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient de la Xarxa	6
1.4 Camps d'activitat	7
2. Criteris generals d'actuació de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient.	8
2.1 Relació amb les contraparts	8
2.2 Relació amb les administracions públiques	9
2.3 Relació amb la societat i els seus agents	9
2.4. Relació i coordinació de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient entre si	10
3. Criteris generals d'organització de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient	10
3.1. Principis bàsics	10
3.2 Captació i utilització de recursos econòmics	11
4. Pautes comunicatives, publicitat i ús d'imatges	12
II. FUNCIONAMENT DEL CODI ÈTIC	13
5. Aplicació, difusió i compliment del codi ètic.	13
5.1. Aplicació del Codi Ètic	13
5.2. Difusió del Codi Ètic	13
5.3 Compliment del Codi Ètic	14

I. CONTINGUT DEL CODI ÈTIC

1. Identitat de les entitats de la Federació

Un dels aspectes clau del món de les entitats i membres de la Federació és precisament la seva pluralitat i diversitat. Les valorem com una de les forces principals del col·lectiu, ja que:

- a. suposen una gran riquesa social que reflexa l'interès de múltiples sectors de la societat pel problema global de la pobresa i la violació dels drets individuals i col·lectius;
- b. aporten concepcions, estils i pràctiques diverses i, en moltes ocasions, complementàries;
- c. es dirigeixen a grups i col·lectius socials diversos, als quals informen i sensibilitzen sobre els problemes de les persones i pobles empobrits, les seves causes i les possibles solucions, de forma que s'aconsegueix que tots els ciutadans puguin trobar alguna referència propera a les seves inquietuds;
- d. representen una suma d'esforços en favor de la solidaritat; i

Aquesta diversitat no impedeix però identificar alguns elements que, més enllà de les lògiques diferències, constitueixen el comú denominador, les senyes d'identitat, els trets distintius de qualsevol entitat afavorir el pensament crític, la cultura de la llibertat i el pluralisme, i la transmissió dels valors propis d'una societat democràtica, oberta i solidària; en particular, el respecte als drets humans i al medi ambient, l'educació per la pau i la cooperació internacional, especialment amb els països empobrits.

Les entitats que formem part de la Federació estan doncs formades per ciutadans i ciutadanes que creuen que, a més de l'ajuda entre els governs estatals i altres administracions públiques, és necessària la cooperació solidària directament entre els pobles, i que abordant els canvis estructurals necessaris en el sistema actual es poden erradicar les causes de la pobresa en el món, i la violació dels drets individuals i col·lectius.

1.1 ONGD i entitats de cooperació i medi ambient: definició

Les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient formem part de l'anomenat sector no lucratiu de la societat; més concretament participen, sense esgotar-lo, del moviment associatiu voluntari i/o militant de la societat civil.

Així, les característiques essencials que defineixen la identitat d'aquestes entitats en conjunt són les següents:

1. La seva determinació inequívoca d'actuar com a **agent de canvi estructural** de la societat, participant activament en la generació d'aquest canvi mitjançant propostes que afavoreixin unes relacions entre les persones i entre els pobles més justes i equitatives, lluitant contra la pobresa i contra les causes que perpetuen un model de relacions injustes.
2. **No tenir afany de lucre.** La totalitat dels ingressos obtinguts han de beneficiar la població objecte dels programes o ésser destinats directament als objectius establerts en els seus estatuts i el seu ideari. Mai no s'han de produir, doncs, beneficis en favor dels seus associats o apropiació privada o col·lectiva del seu patrimoni.
3. Treballar activament en el **camp de la cooperació**, ja sigui en l'àmbit del desenvolupament, la resposta davant situacions d'emergència, la investigació i la reflexió, l'acció política, la denúncia, la sensibilització, l'educació per a la solidaritat, les iniciatives i inversions ètiques o solidàries, etc.

4. Tenir un cert grau de suport en la societat, així com una presència activa enmig de la mateixa. Aquest **recolzament social** es pot manifestar de diverses formes: el suport econòmic mitjançant donacions o quotes, la capacitat de mobilitzar treball voluntari i/o militant, la participació activa en xarxes o moviments amb presència social, el contacte amb altres organitzacions locals, etc.
5. **Tenir independència.** Les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient han de tenir autonomia institucional i decisòria de qualsevol instància governamental i intergovernamental o qualsevol altra aliena a la institució o moviment. Això implica que no poden sorgir a instància de governs (autonòmics, locals o estatals) o d'organitzacions intergovernamentals, ni defensar els seus interessos, i que no poden tenir cap tipus de control o dependència orgànica o organitzativa d'instàncies públiques. Tampoc no poden dependre formalment de cap partit polític, ni tenir representants d'aquests o d'administracions públiques en els seus òrgans de govern.
6. Si han estat creats/des a partir de l'impuls d'una altra organització han d'estar legalment diferenciats/ des i gaudir d'una capacitat de decisió pròpia sense interferències, per dissenyar de forma independent els seus objectius i estratègies, escollir autònomament les seves contraparts i definir per ells/elles mateixos/es la seva organització interna. Les organitzacions o moviments que mantinguin algun tipus de relació organitzativa amb altres institucions (tals com partits polítics, institucions religioses, sindicats...) han d'explicitar-ho, i fer pública la relació esmentada.
7. El caràcter voluntari i/o militant dels seus recursos bàsics, tant humans com econòmics, que provenen de la solidaritat i/o de donacions privades o públiques en diners, productes, serveis o treball.
8. **Tenir mecanismes transparents i participatius** de constitució dels seus òrgans de govern.
9. **Estar oberts/es a l'escrutini i debat públics sobre la seva política, pràctiques i pressupostos.** Això implica la necessitat que emetin documentació pública, quantitativa i qualitativa, i que facilitin la transparència i el control extern de les seves activitats i recursos.
10. Estar basats/des i articulats/des entorn a unes finalitats de solidaritat o cooperació internacional al desenvolupament. Això implica que un dels principals objectius de les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient ha de ser contribuir a reforçar i a fer més visible un moviment de crítica i oposició a un sistema de relacions internacionals que produeix iniquitat i desigualtats socials i econòmiques creixents, entre riquesa de recursos i pobresa de drets, i exigeix que la seva pràctica sigui coherent i conseqüent amb aquest objectiu per tal de superar aquesta situació, promovent nous conceptes i pràctiques alliberadores i dignificadores de la humanitat.
11. Disposar d'un grau mínim d'estructura o organització estable: no es tracta, doncs, de mera acció social temporal organitzada ni de simple activitat espontània.

1.2 Els objectius i instruments de les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient

L'objectiu bàsic del treball de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient no és la cooperació en ella mateixa, un simple instrument, sinó contribuir a la satisfacció equitativa de les necessitats bàsiques de tots els éssers humans del planeta, així com a la dignificació de la vida de les persones, i lluitar contra les causes que generen la injustícia social i les violacions dels drets humans i col·lectius, mitjançant processos decidits de forma participativa i sense imposicions. Això resulta impossible sense canviar els actuals models neoliberals de poder, propietat privada, producció, distribució i consum. L'esforç de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient, doncs, va més enllà del treball per millorar la qualitat de vida de les poblacions amb les quals treballen; vol contribuir decididament a canviar les injustes i desequilibrades relacions que mantenen en la dependència milions de persones, i a conscienciar els ciutadans i ciutadanes sobre la necessitat d'implicar-se en aquesta tasca.

No resulta possible definir el desenvolupament de manera absoluta i unívoca, atès que n'hi ha diversos models i és un concepte dinàmic. Tanmateix, **l'ideal de desenvolupament** pel que lluitem les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient **pot caracteritzar-se per:**

1. Concebre's de manera dinàmica i plural, és a dir, com un procés que forma part del canvi social, o sigui de la millora sensible de la dignitat i la qualitat de vida –que no del “nivell de vida”– d'una població.
2. Allunyar-se de les concepcions imitatives i reduccionistes, que l'identifiquen amb simple creixement econòmic fet a la manera d'Occident.
3. Atorgar la primera i principal responsabilitat de tot procés de desenvolupament a la pròpia societat concernida, tant en la seva concepció com en el seu disseny, execució i control. Qualsevol intervenció externa ha de partir, doncs, del respecte al principi que s'acaba d'esmentar, per tal de garantir que no obstaculitzi el desenvolupament endogen arrelat al context social i cultural autòcton.
4. Centrar-se en els individus i en les comunitats en què aquests s'insereixen. Individus i comunitats han de poder actuar lliurement, amb personalitat pròpia i d'acord amb el seu criteri i les seves conviccions.
5. Promoure el desenvolupament humà integral, amb els seus components socials, de gènere, culturals, econòmics, ecològics i personals.
6. Perseguir canvis a mig i llarg termini que, un cop assolits, siguin autosustentables. Això implica que el suport i les actuacions de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient han d'ésser coherents amb aquesta idea.
7. Establir prioritats i actuacions de discriminació positiva envers determinats grups o persones especialment discriminats negativament o desfavorits pel sistema actual, tot i que queda clar que els destinataris del desenvolupament són tots els éssers humans.

En síntesi, el procés de desenvolupament s'entén com el **conjunt d'activitats adreçades**, tant al Sud com al Nord, **a intentar assegurar:**

- a. una redistribució basada en la justícia, l'equitat i la solidaritat, que garanteixi la satisfacció de les necessitats materials bàsiques de totes les persones;
- b. la preservació de la biodiversitat en l'àmbit planetari com a condició d'un rigorós procés de desenvolupament mundial;
- c. el perfeccionament del control dels diversos nivells i instàncies del poder per part de la societat, amb la finalitat d'aconseguir el ple exercici de les llibertats individuals i col·lectives, la democràcia participativa i l'accés a una informació lliure, plural i no manipulada;
- d. la preservació dels valors culturals per tal de permetre una relació harmònica dels éssers humans amb el seu entorn; i
- e. la capacitat dels individus de tenir una vida que considerin plena i equilibrada.

Pel que fa als instruments, el seu nombre fa inviable tractar-los en detall. Els diversos que existeixen poden englobar-se sota la denominació de cooperació. De forma genèrica, cal tenir present que **la cooperació exigeix:**

1. La coherència general entre els objectius perseguits i els mitjans, i això condiciona els instruments que poden emprar les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient.

2. La coherència entre els objectius a mig i a llarg termini (sostenibilitat, autosuficiència...), la qual cosa exclou adoptar com a procediments habituals a les mateixes societats certes pràctiques que, en canvi, són imprescindibles en circumstàncies excepcionals, com l'atenció humanitària i d'emergència.
3. La consideració de la cooperació com una relació i un diàleg, basat en la mútua experiència i formes de relació de cadascuna de les parts implicades, diàleg l'objectiu últim del qual és el reforçament del teixit social i democràtic, tot respectant les institucions d'organització social pròpies d'aquestes comunitats. Per tant, en tant que diàleg, la cooperació ha de resultar enriquidora i educativa per a totes les persones implicades.
4. La consideració de la cooperació com la lluita en favor de l'erradicació de la pobresa i les seves causes, i de la defensa dels drets individuals i col·lectius; això implica la denúncia i la lluita contra les estructures injustes i la proposició de noves alternatives.
5. La consideració de la cooperació no com un instrument aïllat i marginal, sinó com una activitat que cal ubicar en el context internacional i, per tant, en relació amb la resta de polítiques d'àmbit global: econòmica, industrial, comercial, financera, migratòria o altres. Cooperar implica, doncs, perseguir coherència entre els efectes d'aquestes polítiques i l'objectiu del desenvolupament buscat. Quan no existeixi coherència, les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient han de considerar com a part de la cooperació la denúncia de les interferències que produeixin determinades polítiques d'àmbit estatal o internacional.
6. La negativa a fer de la cooperació un instrument de prestigi dels estats o de les administracions públiques, o quelcom que només beneficiï sectors privilegiats de les societats.
7. Impulsar polítiques actives de gènere encaminades a superar un sistema que, arreu del món, situa les dones en una posició d'inferioritat i subordinació en les diverses esferes de la vida.

1.3 Camps d'activitat de les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient de la Xarxa

Tot i que els camps d'activitat són molt diversos, hom pot diferenciar entre actuacions al Sud i al Nord, conceptes que no s'han d'entendre en aquest document des del punt de vista estrictament geogràfic, sinó amb el sentit més ampli de ser denominacions que engloben totes les poblacions empobrides i totes les poblacions enriquides, respectivament, amb independència de la seva situació geogràfica. Es pot parlar, doncs, de situacions de "Sud" que es troben en el nord-geogràfic, i també de situacions de "Nord" que es troben en el sud-geogràfic.

Al Sud, ONGD o entitat de cooperació i medi ambient actuen atenent, promovent o realitzant activitats adreçades a donar protagonisme a les poblacions locals en la seva estratègia per aconseguir una millor qualitat de vida en els àmbits material, social, cultural, personal, etc., i per impulsar un nou estil de relacions econòmiques i humanes més just i solidari.

Al Nord, ONGD o entitat de cooperació i medi ambient han de realitzar activitats orientades a provocar canvis en els seus propis països per tal de contribuir a canviar, al seu torn, les relacions entre les persones i els pobles. Aquestes activitats, molt variades, poden tenir finalitats específiques diverses, a saber:

1. informació, formació i sensibilització sobre la realitat del Sud, les causes de les actuals relacions injustes i les formes de canviar-les;
2. reivindicació, denúncia, mobilització i treball de pressió davant les diverses autoritats públiques, els centres de decisió, els grups socials i econòmics, etc., mitjançant campanyes, davant la població en general o determinats sectors de la mateixa, o fins i tot promovent la desobediència civil no violenta, si és necessari;

3. divulgació de les pròpies activitats i iniciatives de les ONGD i altres Moviments Solidaris, individuals o concertades;
4. canalització de recursos humans, tècnics i financers vers el Sud, destinats a contribuir a superar la situació d'injustícia existent;
5. educació i foment d'actituds, valors i comportaments individuals i col·lectius compromesos amb els pobles i les cultures del món, així com de respecte dels Drets Humans i suport a processos de pau; i
6. foment de l'austeritat, del consum responsable, del comerç just i de les iniciatives i inversions ètiques.

En síntesi, hom pot dir que les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient treballen en un o diversos dels camps següents, de manera individual, coordinada o federada:

1. projectes de desenvolupament en el Sud,
2. ajuda humanitària i d'emergència,
3. sensibilització i educació per al desenvolupament,
4. formació, investigació, reflexió i proposta de noves alternatives,
5. treball de denúncia i acció política i cultural, en l'esfera pública i privada, en l'àmbit nacional i internacional,
6. iniciatives i inversions ètiques (comerç just, consum responsable, etc.), i
7. informació i divulgació local de la tasca realitzada.

1.4 Camps d'activitat

Són competències de la Federació:

- a. Elaborar, modificar i desenvolupar el seu Estatut i les normes que el desenvolupin.
- b. Crear, elegir, designar i remoure els òrgans de govern, de representació i de gestió de la Federació.
- c. Elaborar, aprovar i gestionar el seu pressupost, i administrar-ne els béns.
- d. Establir i modificar la relació de llocs de treball del seu personal.
- e. Contractar persones, obres, serveis i subministraments.
- f. Establir convenis i acords amb altres administracions, amb organismes de caràcter científic i cultural, amb persones físiques i amb entitats públiques i privades.

2. Criteris generals d'actuació de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient.

La identitat, els objectius i els instruments de les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient són el marc en què cal inserir les seves actuacions. A nivell general, l'actuació ha d'estar regida pels següents principis:

1. la coherència entre la identitat, els objectius i els instruments esmentats;
2. la potenciació de la democràcia participativa, el pluralisme, l'autonomia i la participació;
3. la prioritització de les activitats orientades a canviar les relacions entre les persones i els pobles i a eliminar les causes de la pobresa;
4. el compromís d'evitar el foment de valors culturals vinculats a causes o forces que perpetuïn el desequilibri en el món;
5. el respecte, l'equitat i el tractament paritari en la relació i cooperació amb les contraparts;
6. la independència en la seva relació amb les institucions i administracions públiques;
7. la independència de les empreses i entitats privades amb afany de lucre; i
8. el no ús de cap forma de violència, des de la profunda convicció que els fins no justifiquen qualsevol mitjà, amb l'excepció estricta de la legítima defensa, en casos extrems.

2.1 Relació amb les contraparts

Les relacions amb els grups, els moviments, les organitzacions i, en general, les contraparts amb qui es col·labori han d'estar regides pel respecte mutu, el tractament paritari i el diàleg i la comunicació permanents. Per tant, s'ha de fugir del paternalisme i de la imposició de criteris per part de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient, però també de l'acceptació acrítica de tot el que proposin o diguin les contraparts.

S'han de fomentar les relacions de confiança i associació, a llarg termini, que permetin compartir a les organitzacions que treballen en col·laboració uns objectius i una visió del treball comuns, així com el procés d'anàlisi i reflexió.

L'objectiu últim de la relació depassa els projectes concrets, tot cercant la col·laboració estable, l'elaboració d'estratègies conjuntes o la realització de campanyes de sensibilització, formació o denúncia conjuntes. Cal assegurar que les contraparts participin en la definició dels objectius i dels procediments de la cooperació.

Pel que fa als projectes concrets de desenvolupament, han de respondre a iniciatives de les contraparts, contribuir a enfortir el teixit social de les comunitats a qui s'adrecen i a generar propostes locals. En cap cas no han de provocar un deteriorament de l'organització local o un increment de la dependència. Llevat de casos molt justificats, les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient han d'evitar ésser executors directes dels programes en què treballen.

En la comunicació a la societat i a les administracions dels resultats dels projectes, s'ha d'explicitar la participació de contraparts, tot fent veure que els projectes o programes són una acumulació d'esforços i voluntats conjunts.

2.2 Relació amb les administracions públiques

Una de les funcions de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient és **mobilitzar la ciutadania** i constituir un grup de pressió davant les institucions per impulsar canvis i actuacions que propiciïn l'assoliment dels objectius de desenvolupament. Això suposa que hi ha d'haver una relació i una comunicació freqüent amb les administracions públiques.

En aquestes relacions i comunicacions, les ONGD i altres Moviments Solidaris han de vetllar escrupolosament per:

- a. compatibilitzar el legítim dret a accedir als fons públics per finançar les seves activitats amb la garantia de la seva independència política i econòmica, i si això no resulta possible, sempre és preferible renunciar a aquests fons públics;
- b. compatibilitzar el dret a participar en projectes impulsats per les administracions amb la garantia d'evitar esdevenir un instrument de polítiques contràries als seus objectius de foment del desenvolupament humà i integral, i de la mateixa manera, si això no resulta possible, sempre és preferible renunciar a aquestes col·laboracions, plantejant-se inclús, si s'escau, fer denúncies públiques concretes;
- c. evitar substituir les administracions o ésser substituïts per elles tot assumint papers o competències que no pertoquen a les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient;
- d. evitar tractes de favor per part de les institucions públiques en raó d'eventuals afinitats ideològiques o polítiques i, d'una manera especialment important, evitar cessions de personal vinculat laboralment o salarial a les administracions públiques en qualitat de treballadors/es estables de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient; i
- e. mantenir sempre una actitud conscient i crítica envers l'actuació i l'estructura de les administracions públiques, i una actuació coherent amb els criteris i principis que es fixen en el Codi Ètic.

2.3 Relació amb la societat i els seus agents

Les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient, com a canals de participació ciutadana:

1. constitueixen un canal d'expressió de la societat i els seus membres, i com a tal, han d'assumir la responsabilitat de lluitar i fer-se escoltar en tota la societat, en particular en els centres de decisió, per tal de promoure el canvi d'estructures;
2. han d'explicar a la societat que busquen la promoció de la justícia i la solidaritat, tot propiciant vies per a la seva expressió concreta i eficaç;
3. han d'establir vies de vinculació entre la societat i la tasca de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient, la qual cosa suposa:
 - trobar vies de participació i compromís individual que vagin més enllà de la relació donant-receptor i fomentin la confiança en la seva tasca, establint una vinculació participativa i conscient de les bases socials amb les decisions de l'organització o moviment;
 - reforçar el protagonisme de la ciutadania, així com el coneixement i la informació directa de la seva tasca;
 - fer de l'escrutini social una forma d'aprenentatge i millora de la seva tasca;
 - transmetre als diferents col·lectius socials (agents socials, iniciatives privades, empreses...) un missatge que fomenti la necessitat d'assumir la seva responsabilitat en la construcció d'unes relacions justes i solidàries entre les persones i els pobles; i
 - mobilitzar la ciutadania per denunciar, exercir pressió i buscar alternatives front a les injustícies que afecten els pobles i col·lectius discriminats i desfavorits del planeta.

2.4. Relació i coordinació de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient entre si

Les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient, per a assolir els seus objectius, han de combinar el treball individual amb les accions concertades i coordinades amb entitats, grups afins i instàncies de coordinació. El principi bàsic que emmarca aquestes relacions és el de buscar la forma més eficaç i enriquidora d'actuar per mitjà de la col·laboració mútua.

Concretament, les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient han de buscar:

- a. intercanviar experiències;
- b. evitar la duplicitat de tasques, perseguir la complementarietat i afavorir actuacions conjuntes;
- c. fugir de la competitivitat;
- d. evitar crítiques o denúncies envers altres entitats sense explicitar a qui s'adrecen i per quines raons, i sense haver contrastat les informacions que les fonamenten; i
- e. fomentar el reforçament i millora de les instàncies de coordinació tant locals com de nivell superior.

3. Criteris generals d'organització de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient

3.1. Principis bàsics

Respectant la diversitat i la sobirania de cada ONGD i entitat de cooperació i medi ambient, la seva identitat i objectius s'han de reflectir en una organització que combini els principis bàsics següents:

1. Transparència
2. Optimització de recursos
3. Seriositat en el treball
4. Harmonització del treball de voluntaris i/o militants i del d'alliberats
5. Participació de les bases
6. Viabilitat de projectes

La transparència ha d'afectar a l'organització funcional, administrativa i financera, i s'ha de reflectir en la vida interna i en la projecció externa de l'organització o moviment (societat, administracions...). Com a organitzacions al servei de la societat, les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient han de facilitar informació periòdica sobre les seves línies d'actuació, programes, objectius, quantitat i forma d'obtenir recursos, utilització dels fons i composició dels seus òrgans de govern. Especialment important és fer públic el percentatge de despeses de gestió dins les despeses generals, així com el destí dels eventuais excedents de tresoreria.

L'optimització de recursos s'ha de reflectir en l'ús dels mitjans i transmetre's a la societat com un prerrequisit per al desenvolupament equitatiu de tothom. De manera pràctica, el principi exigeix que els recursos destinats al funcionament regular de les ONGD i entitats de cooperació i medi ambient es mantinguin en una proporció suficientment baixa respecte dels recursos dedicats directament als seus objectius bàsics de solidaritat.

La seriositat en el treball s'entén com la garantia del treball ben fet i eficient, independentment de la condició de voluntaris-militants o alliberats de les persones que el realitzin. No s'ha de confondre amb professionalització, és a dir, la contractació de persones per a realitzar determinades tasques.

L'harmonització del treball de voluntaris-mil·litants (persones que no reben cap sou o compensació material per la seva dedicació) i del personal contractat i alliberat s'entén com un mecanisme per preservar i millorar la capacitat d'incidència social i la voluntat de canvi de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient. Això no exclou la possibilitat de valorar econòmicament –que no remunerar– el treball aportat pels voluntaris, atès que es tracta d'una donació privada. Cal, en tot cas, explicitar de manera precisa què entén cada ONGD per “socis”, “col·laboradors”, “personal alliberat”, “personal contractat” i “personal voluntari i/o militant”.

La participació de les bases significa que cal garantir que hi ha mecanismes de participació interna suficients i plurals per a tothom –també per als voluntaris i/o militants–. Implica que les bases han d'estar al cas de la realitat i el dia a dia organitzatiu de l'organització o moviment.

3.2 Captació i utilització de recursos econòmics

Especial importància té la plasmació dels principis bàsics anteriors en la captació i utilització de recursos econòmics. Ambdues activitats s'han de regir pels criteris següents:

1. Hi ha d'haver un compromís de vetllar escrupolosament perquè la procedència dels fons no impedeixi la lliure actuació i no obstaculitzi l'assoliment dels propis objectius.
2. S'ha de respectar la voluntat dels donants pel que fa al destí final dels fons que aporten;
3. S'han de realitzar balanços econòmics públics.
4. S'han de presentar com a annex de la memòria anual les dades econòmiques de cada exercici, fent-les conèixer als socis, als voluntaris i/o militants, als donants i a les contraparts –cas de tenir-ne–, i s'hi han d'especificar les quantitats destinades a despeses d'administració, projectes, sensibilització i altres.
5. Les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient han d'ésser coherents en la captació i utilització de recursos econòmics amb els seus objectius i la seva identitat, i respectar els principis establerts en el Codi Ètic, particularment tot el que té relació amb les pautes comunicatives, publicitat i ús d'imatges, objecte de l'epígraf següent.
6. Convé que les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient diversifiquin la procedència dels seus recursos per tal d'enfortir la seva estructura financera i guanyar en independència.

4. Pautes comunicatives, publicitat i ús d'imatges

Com a criteris generals, les ONGD i altres agents membres de la Xarxa es comprometen a regular les seves pràctiques comunicatives d'acord amb les pautes següents:

1. Considerar fonament bàsic i element articulador de les seves accions comunicatives la realitat objectiva dels països, pobles i persones amb les quals treballen, i no la pròpia ONGD i entitats de cooperació i medi ambient.
2. Consultar les contraparts pel que fa als missatges a transmetre de la seva realitat, assegurant-se que respectin la dignitat i identitat cultural de les persones i comunitats, així com la presència de totes les causes –internes i externes– de les realitats a què al·ludeixen.
3. Considerar que un objectiu bàsic de la comunicació de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient ha de ser no només sensibilitzar i educar, sinó promoure la participació activa o mobilització de les persones, considerades no simplement receptors d'informació, sinó agents actius de comunicació.

4. Distingir sempre, clarament i de forma explícita, en benefici de la transparència, entre missatges publicistes orientats a la captació de fons i recursos i missatges orientats a l'educació, formació, sensibilització o denúncia sobre aspectes de les relacions entre les persones i els pobles o dels desequilibris globals.
5. Tenir present que els anuncis de tota mena que procedeixen de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient no només comuniquen sinó que eduquen. Els anuncis en els mitjans de comunicació són de fet l'element educador que arriba a un nombre més gran de persones.
6. Fer servir regles pràctiques com les següents:
 - a. evitar els missatges i discursos simplificadors, les grans generalitzacions que amaguen la diversitat de situacions i les presentacions maniquees (blanc o negre);
 - b. primar els testimonis directes de les persones o grups interessats sobre les interpretacions de les seves opinions o declaracions;
 - c. evitar les crides emocionals excessives que busquen reaccions immediates però tenen el risc d'obstaculitzar la presa de consciència informada i racional;
 - d. fugir de les imatges catastrofistes o idíl·liques, així com de les que subratllen una suposada "superioritat" de determinats grups humans o reforcen algun tipus de discriminació; i
 - e. primar les informacions positives i dignes, presentant el potencial humà existent en tots els indrets del món, i fugint de la presentació sistemàtica d'una imatge negativa.

II. FUNCIONAMENT DEL CODI ÈTIC

5. Aplicació, difusió i compliment del codi ètic.

5.1. Aplicació del Codi Ètic

Un cop aprovat el Codi Ètic per l'Assemblea s'ha d'obrir **un termini de dos mesos** des de l'esmentada aprovació per a que els membres de la Federació ratifiquin que el subscriuen. El text aprovat ha d'entrar en funcionament un cop passats aquests dos mesos. Les entitats que no desitgin signar-lo han de causar baixa en la Federació.

Excepcionalment, en ratificar el Codi Ètic es poden acollir, prèvia comunicació a l'Assemblea, a un període de carència de sis mesos per facilitar eventuais adaptacions internes de les entitats.

5.2. Difusió del Codi Ètic

La difusió del Codi Ètic és el principal instrument per a:

- assegurar que la màxima quantitat de persones coneguin el concepte, els objectius i les pràctiques de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient; i
- donar a conèixer a la societat del Camp de Tarragona i de Terres de l'Ebre els criteris d'actuació consensuats per les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient.

Per tant, el Codi Ètic cal que sigui conegut per:

- les organitzacions i moviments membres de la Federació, que per tant el signen, i també per les organitzacions i moviments que aspirin a integrar-s'hi,

- les administracions públiques, les institucions i les forces polítiques i socials que col·laboren amb les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre i totes aquelles altres que ho desitgin,
- els socis, col·laboradors (de qualsevol tipus), voluntaris i/o militants i alliberats que desitgin conèixer-lo,
- les contraparts,
- altres instàncies equivalents o superiors de coordinació d'ONGD o entitat de cooperació i medi ambient
- els mitjans de comunicació,
- els agents socials, les empreses i qualsevol altra entitat que col·labori amb les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient del Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre, i
- la societat en general.

Cal impulsar la més àmplia difusió del Codi Ètic entre les administracions, els ciutadans, els agents socials, els mitjans de comunicació i les contraparts. Les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient membres de la Federació es comprometen a difondre el Codi Ètic entre els seus socis, col·laboradors, voluntaris i alliberats, així com entre les seves contraparts i diverses entitats col·laboradores.

5.3 Compliment del Codi Ètic

Amb la finalitat de garantir el compliment del Codi Ètic per part de les ONGD o entitat de cooperació i medi ambient que l'hagin subscrit, la Junta de la Federació té la capacitat d'interpretar-lo, d'elaborar informes a iniciativa pròpia o en cas de denúncies concretes d'incompliments, i de proposar sancions disciplinàries o actuacions específiques –inclosa l'expulsió de la Federació–. Les eventuais sancions o actuacions han de ser ratificades sempre per l'Assemblea i seguir un procediment específic.

